Generoſiſſimi, Nobiliſſimi, Expertiſſimique

$\text{D}^{i.}$ $\text{D}^{i.}$ LUDOVICI DE BILS

à Copenſdamme, Bonem, &c. $\text{D}^{i.}$

Urbis atque Territorii *Ardenburgici* Prætoris,

SPECIMINA ANATOMICA,

Cum Clariſſ. Doctiſſimorumque Virorum

Epiſtolis aliquot & Teſtimoniis.

Interprete G. BUENIO, S. *Schiedam.* R.

ROTERODAMI,

Ex Officinâ, ARNOLDI LEERS. CIↃ IↃ C LXI.

Excellentiſſimis, Magnificentiſſimis, Nobiliſſimis, Ampliſſimis, Spectatiſſimis Viris Dominis,

Dᵒ· Dᵒ· ALBRECHTO VANDER GRAEF, Exconſuli Graviſſimo, ad Illuſtriſſ. Præpotentum Hollandiæ Weſt-Friſiæque Ordinum Conſeſſum Delegato ſplendidiſſimo.

Dᵒ Dᵒ· GUILIELMO MEERMAN, Ex-Scabino Meritiſſimo.

Dᵒ· Dᵒ· ZACHARIÆ HOFDYK à BERESTEYN, Toparchæ *tot Middel-harnas*, Scabinorum Præſidi Inſigni.

Dᵒ· Dᵒ· THEODORO VALENSI, Med. Doctori Clariſſimo, Scabinorum Ex-Præſidi Digniſſimo.

Gymnaſii, Collegiique Delphenſis Quatuor-Viris Munificentiſſimis.

Ut &

Dᵒ Dᵒ· HERONI CRAMERO, ejuſdem Gymnaſii, Collegiique Regenti Doctiſſimo, Vigilantiſſimo, Clariſſimo.

Literarum, Literatorumque Mœcenatibus, Patronis, Promotoribus Summis, Venerandis, Colendis.

SPECIMINA hæc qualiacunque in promptiſſimi animi *τεκμήριον*

Eâ, quâ par eſt, animi devotione

D. D. D.

Obſequentiſſimus eorum cultor

GEDEON BUENIUS.

S. Schiedam. R.

In laudem Generoſiſſ. Nobiliſſ. Expertiſſimique

D^i. D^i. LUDOVICI DE BILS,

à Coppenſdamme, Bonem, &c. D^i.

Anatomici Incomparabilis:

ABdera, civis quamlibet Democriti
Incurioſa, ſi videre BILSIUM
Quiviſſet alta corporis rimarier
Secreta noſtri, quàm fuiſſet pignore
Gaviſa tali! quamque laudatus ſtupor
Fixiſſet impolita Thracum *pectora!*
Vidi ſtupenda, vidimus non infima
Artis medentum turba, quod nunc Pergamo
Beata poſſit imputare Belgica:
Quis credat? en fibrilla muſculi teres
Suo rigatur, palpitatque ſanguine,
Membranulâ veſtita circum propriâ.
Noviſſe chylum quiſquis abditum cupit,
Ductum Rore turgidum recondito,
Heroë Noſtro *præparante corpora;*
Eluxumque roſcidi morante ſanguinis,
Cernat quod ignoraſſe ſeculum prius
Galenicorum clamitant volumina.
Pudore victa Bilſio *ſe prodidit*
Natura, ceù vertiſſet annulum Gygis,
Aperta, nuda, noſcitanda poſtmodùm,
Libat pudicam, Bilſius, *ſed intima*
Scrutatus à putore rurſum liberat.

Ioach. I. F. Borgeſius.

In

In laudem Generoſiſſ. Nobiliſſ. Expertiſſimique

D^i. D^i. LUDOVICI DE BILS,

à Coppenſdamme, Bonem, &c. D^i.

Anatomici Incomparabilis.

SI cupis ex aliis, *Lector* noviſſe te ipſum,
Si, quod es exterior, ſi, quod es interior:
Quicquid in obſcurâ non viſum nube latebat,
Hactenus unius nunc patet arte Viri.
Illius in meritas vellem decurrere laudes,
Materies *Muſæ* BILSIUS ampla foret,
Et manus illa Viri, quâ non fuit ulla ſecando
Ingenioſa magis, ſanguinolenta minùs;
Sed natura vetat, ſimul obſtruit os, ſimul inquit;
Si velles tanti dicere cuncta Viri,
Non tibi ſufficerent linguæ centum, oraque centum,
Deberes toto corpore poſſe loqui.

Henricus Brune.

ÆTERNÆ

Generoſiſſ. Nobiliſſimi

D^i D^i LUDOVICI DE BILS,

à Coppenſdamme, Bonem, &c. D^i

Memoriæ S.

PUrpuratorum ſeriem Tyrannûm
Qui trahis longam, moderante Bago
Sceptra millenis metuenda ab annis
Orbis Hyberni:
En Deus parvi *nova regna* mundi
Subdidit, doctâ reparata dextrâ,
Nullibì viſæ, Ludovice, *parent*
Cùm Tibi terræ.
Increpet fuſcis hominum tenebris
Pectoris tectos Deus ille *ductus,*
Detegis tectos, Ludovice, *Ductus*
Numine dextro.
Quid Tibi rictu rabidi cruento
Conſpuunt atrata canes venena,
Obligas atros Nemeſi incruentus
Vindice rictus.
Seculi ſacro redimis putore
Poſteris olìm memoranda ſeris,
Seculo ſervas, Ludovice, *Te Ipſum*
Uſque futuro.

GEDEON BUENIUS.

MON.

Attestatio pag: 7

Digitized by the Internet Archive
in 2020 with funding from
Wellcome Library

https://archive.org/details/b31977030

MONSTROSI FOETUS

In Propugnaculo quodam, non procul ab *Ardenburgo*, dicto *de Elderſchans* nati,

à D°. D°. LUDOVICO DE BILS

Diſſecti,

Deſcriptio Anatomica,

Per D. FRANCISCUM DE RAEDT ad ABRAHAMUM PARENT. P. M. D.

Benevole Lector,

Cum diebus abhinc aliquot à D. D. F. *de Raedt* miſſa mihi fuerit Epiſtola, agens de *Fœtu* quodam *Monſtroſo* per *Ingenioſiſſ. Expertiſſimumque* D. D. LUDOVICUM DE BILS, Ipſo præſente, diſſecto; non potui non eam *Medicinæ ac Chirurgiæ* Studioſis communicare: partim quidem ut quorundam Naturæ ſcrutatorum deſideriis, *Monſtroſo* hoc *Fœtu* propoſito; imprimis verò ut, annexâ hâc ad *Lectorem* præfatione, amicis D.D. *de Raedt* ſollicitationibus ſatisfacerem.

Equidem non vulgaris illa conſuetudo atque familiaritas, quæ mihi cum *Nobiliſſ. Bilſio* intercedit, animum adderet incitandi Illum ad inſignis editionem, quod molitur, operis; eo magis, cùm *Anatomicus hic Incomparabilis* D. *L. Jordani*, meiſque adactus rogationibus *Artem* annos jam aliquot deliteſcentem, ſopitamque quaſi de novo ſuſcitarit: Cæterùm cùm Nobiliſſ. D$^{m.}$ jam multotiès uti ad *Organi Auditûs Oſſei* nervorumque ejus evulgationem, à *Nobiliſſ. D.* modo haud unquam antè viſo vel audito nobis demonſtratorum ſollicitaverim, ut & Operis illius utiliſſimi de *Ductu Rorifero* cum univerſis ejus ſurculis, annexiſque cauliculis; ubi exhibet, quâ viâ *Ros* cor ſubintret, adeoque pericardium, lachrymæ oculos, ſaliva os, vaſa lymphatica jecur totum irrorans corpus.

Itaque ingentibus conſideratis ſumptibus, quos *Nobiliſſ. D.* à pueritiâ hucuſque toleravit, aliquot librarum Flandricarum millia conficientibus, quot quantaque nocturna diurnaque ſubiverit diſcrimina, ut ſibi pararet cada-

cadavera, indicſque immenſos ſumptus ſubeat & labòres (cùm etiamnùm præclari quid moliatur) inurbanum ducerem, *Nobiliſſ.* monuiſſe D^m. de *Tractatu* illo jam dudùm deſiderato exoptatoque, *de operationibus jecoris, lienis, meatuque, quo ſeroſus humor ad Renes devehitur*; quâ de re quæ hactenùs ſcripta ſunt fundamento nituntur nimiùm ficulneo: minùs verò, de inſigni illâ *μικροκόσμου Deſcriptione*: Cùm ſciam, nimios ſumptus, quibus *Nobiliſſ. D.* ſolus haud par fuerit, ad illud requiri, incredibilibus quippe laboribus refertum.

Cunctos igitur *Anatomes* Studioſos, quos humanæ vitæ tangit ſalus, imprimis verò *Medicos, Chirurgos, &c.* hiſcè oratos velim, ut mecum *Nobiliſſ. D^m.* ad Arcani ſui revelationem adhortentur, priuſquàm mors Ipſum inopina (quod avertat Deus) è medio tollat, Artemque ſecùm ſuam ſepeliat; quod verò magnæ *Reipublicæ Medicæ* fraudi ac detrimento fore, evincent illi, qui circumſpectâ cautâque mente prædicta ejus pervolvunt opera, & diſſecta, conditaque illa Specimina, partim *Theatro Leydenſium Anatomico* delegata; partim, quæ *Sluſæ Flandrorum* penes ſe ſervat, ſpectarunt.

Hunc noſtrũ poſtulatum (meo quidèm judicio) haud commodiùs licebit promovere, quàm ſumptuum tolerandorum data fide, quos *Nobiliſſ. D^o.* facere deinceps neceſſum ſit in *diſſectionibus, balſamationibus, cælandis tabulis, librorum impreſſionibus, &c.* novo inſignique *Operi Anatomico* adornando requiſitis, quod mortalium nemo arcanæ ejus *Anatomiæ incruentæ* ignarus ullo unquam tempore exequetur: quos hinc haurire dabitur, ſi unumquodque *Medicorum atque Chirurgorum Collegium* (vel ſaltem quibus hæc res cordi fuerit, aut etiam ſinguli *Anatomes* Studioſi aliquid pecuniarum ſummæ integrandæ conferant, quæ ſumptus negotio huic maximè neceſſario ſufficiat; adeoque tot eruditione inſignes & *Anatomes* Studioſiſſimi Viri *incruentâ diſſectione revelatâ* (quæ unicum hujus Artis celebratùr fundamentum) ſuum aſſequantur votum, atque ità clariſſimum *Medicinæ* Lumen longè latèque diffundatur.

Ab. Parent.

P. M. D.

Clariſſ.

Clariſſ. Doctiſſimoque

D°. D°. AB. PARENT, S. P.

INter omnes omnium ætatum *Anatomicos* nulli reperti ſunt, qui hâc in palæſtrâ noſtro ſeculo exercitatos homines uti in partium usûs cognitione, circulationiſque ſanguinis ſuperarint: Cæterùm qui oculis non obliquis accuratam incruentamque *Nobiliſſ.* D^i. LUDOVICI DE BILS *Anatomiam* intueri velit, omnes omninò alios *Anatomicos* multis præcedere paraſangis enunciabit : quod variis occaſionibus, præcipuè autem in nuperâ ejus *Ductus Roriferi Deſcriptione* palàm fecit, quibus meatibus ac ductibus univerſum irroretur ac humectetur corpus, docens; quâ re multæ *Antiquorum Neotericorumque Anatomicorum* conciliatæ ſunt controverſiæ, adeoque ingens *Medicinæ* illuxit lumen.

At enim qui à Doctis quibuſdam Viris expetitur *Tractatus* ille de *Ductu Rorifero* (ſi unquàm lucem viderit) propter ſingularem ejus utilitatem ac præſtantiam minimè ceſſerit; aget enim, *quâ ratione ſeroſus humor atque fel in jecore à Chylo ſeparentur, quâque viâ ſerum ad renes tendat, quibus uſibus lien ejuſque ramus, vaſque breve in humano inſerviant corpore, quidque operentur.*

Itaque te (ſiquidem *Nobiliſſ.* D^i. familiariſſimus es, plurimumque apud *Illum* polles) rogatum velim, *Nobiliſſ. D^m.* humaniſſimè compelles, uti, *Tractatulo* illo promulgato, ad *Univerſalem Anatomiam humanique corporis Deſcriptionem Nobiliſſ. D^m.* inducant *Phil-anatomici*; quià (uti ſcis) nihil in corpore humano tam exile eſt, quod oculos ejus lynceos, manumque fugiat artificem.

Hiſcè *Fœtûs Monſtroſi* Deſcriptionem à *Nobiliſſ. D°* præſentibus *D.D. Moermanno & Me Doctoribus, Ippone Sixto, Cornelio de Coning Chirurgis* diſſecti tibi mitto.

Sequitur

MONSTROSI illius FOETUS

Deſcriptio.

ANno 1657. Novemb. 27. natus eſt in propugnaculo quodam, non procul ab *Ardenburgo*, dicto *de Elderſchans*, *Fœtus* quidam *Monſtroſus*, vel potiùs duo in unum combinati, patri quidem nomine *Lieven Weſſelinck*, ſub ſignis Centurionis D[i]. *Leonardi Mogge* militanti, matri verò *Jaquemijntje Al-de-werelt*, quem nos ut & *Nobiliſſ. D. De Bils* hujus comperimus fuiſſe conſtitutionis, nempè: Capitibus duobus, eorumque collis octavam circiter ulnæ partem inter ſe disjunctis: cujus altera erat formosâ ſpecie facies, omni ex parte æquali proportione conſtans; Altera autem omninò deformis, duobus oculis contingentibus ſe in ipſo quaſi oris rictu, ſine palpebris, ſuperciliis verò bicoloribus, ubi aliàs oculi locum obtinent. Inter oculos ſuperciliaque virile membrum erat quantitati corporis debitâ proportione. Deſiderabantur & naſus & os, verùm ſub mento hiatus exiguus. Caput utrumque hirſutum capillis.

Porrò manus quatuor, totidemque brachia comperimus, duo ab altero & altero latere dependentia, duo decuſſatìm à collo inter ſe implicita, alterâ manu pronâ, alterâ verò ſupinâ. Corpus ſuperius duplici erat latitudine infernè decreſcens propè umbilicum, undè convenientem deprehendebamus latitudinem, tres de hinc mammillas, utrimque unam loco ſolito, tertiam autem ſuperiùs inter caput utrumque, unumque umbilicum cum ſuo ligamine, duobus cruribus, totidemque pedibus, quorum ſiniſter intortus, cæterùm parte ſuâ feminei ſexûs erat, altitudo ſemi-ulnæ: verùm ut *Clariſſ. Vir* conſtitutionem ejus rectiùs diſcat, hiſcè & iconem ſubjunxi.

Quod interiorem attinet conſtitutionem, ventre aperto, reperimus omentum duobus ventriculis totidemque inteſtinis junctum; unum à dexterâ, eratque femellæ, alterum verò à ſiniſtrâ, eratque maſculi: inteſtinum femellæ rectum ſolitâ ad anum pergebat viâ, maſculi autem ſpinas dorſi intercedebat, atque perforans diaphragma, juxtâ ſpinæ vertebras, quod ſub mento, petebat foramen.

Oeſophagi tàm maſculi, quàm femellæ idem diaphragmatis foramen penetrabant; alter os femellæ verſus, alter hiatum illum ſub mento maſculi ten-

tendentes; ubi œſophagus rectumque inteſtinum craſsâ membranâ inter ſe diſtinguebantur, ità ut natura iſtud foramen duobus uſibus crearit: ſcilicet, ut per œſophagum ventriculo cibum ingereret, indeque trajecto ventriculo, ſeipſum eàdem viâ ab excrementis exoneraret.

Reperimus quoque ingentem pulmonem, cum venâ portæ, fellis folliculo, lobiſque quinque, at lienem unum, duos renes, cæterùm reliquas partes femellæ.

In pectore offendimus corda duo cum pericardiis ſuis, & utrobique pulmonem cum duobus lobis, aſperiſque arteriis: ex ventriculo cordis ſiniſtro tendebat ramus arteriæ magnæ tum femellæ, tùm maſculi inferiùs; ac ubi accedebant diaphragma, quà illud perforabant, in unum commiſcebantur, deorſum porrecti.

Cava tàm maſculi quàm femellæ vena ex dextero cordis prodiens ventriculo, diaphragmate perforato coibat, inque eundem coaleſcens ductum jecur accedebat.

Cæteri ramuſculi aſſurgentes cum reliquis partibus corporis naturalis conſtituebant formam.

Aperto maſculi capite, obliquam deprehendebamus ſeparationem, parùm utrobique cerebri; in medio ſuprà utrius nervos oculi, ingentem aquæ copiam, nullos tamen ureteres, aut teſticulos, vaſave ſpermatica; ſolummodò in membro virili ductum aliquem cerebrum uſque ingredientem valvulâ quâdam ab aquâ diſtinctum, quæ ſtylo virili membro infixo illo ipſo effluebat.

Cæterùm quod thoracem ſpectat, in eo quatuor deprehendimus claviculas, coſtas quatuor & triginta, dorſi ſpinas duas, os ſacrum unum.

Hîc autem ſiſto, utque *Clariſſ. Vir* maneam, qui hactenus fuerim, rogo, oro

Omni Officio & Obſequio Tuus

FRANCISCUS DE RAEDT.

M. D.

Explicatio 1. *Tabulæ.*

FIgura hæc anteriorem *Monſtroſi Fœtûs* partem cute veſtiti exhibet, literæque exteriores notatu dignas partes declarant.

A. A. Supercilia.
B. Membrum virile.
C. Oculi.
D. Mammæ.
E. Umbilicus.
F. Muliebria.
G. Anus, vel potius foramen, quo œſophagus rectumque inteſtinum terminantur, quod videri nequit, quippe ſub mento.
H. Pes intortus.

fol. 12

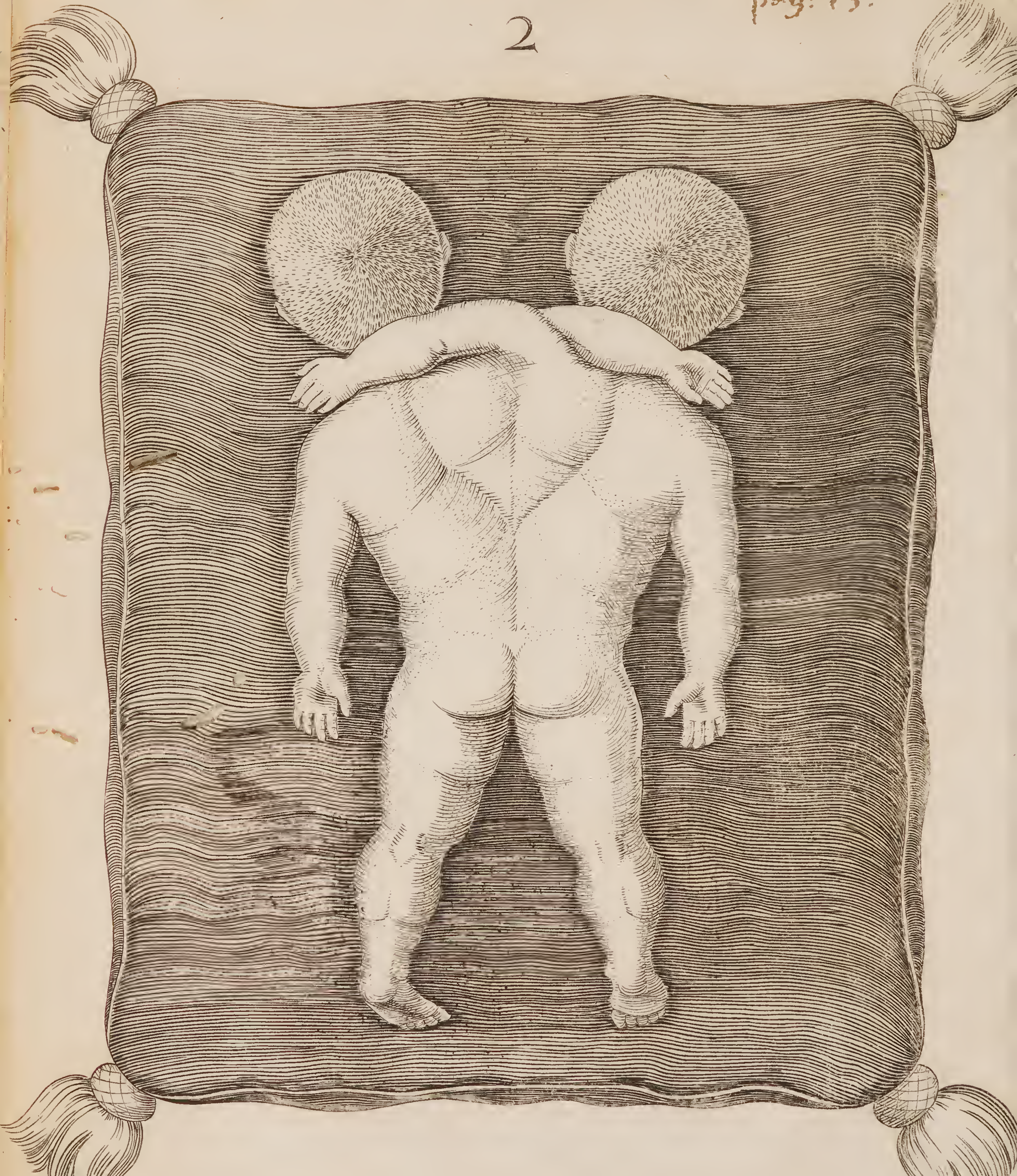
I

pag: 13.

2

Explicatio 2. Tabulæ.

FIgura hæc *Monſtroſum* à tergo *Fœtum* ſecundum ejus conſtitutionem proponit.

Explicatio 3. Tabulæ.

Figura hæc *Monſtroſum Fœtum* apertum atque omnem omninò eviſceratum exhibet. Literæ lineæque interiorum loca partium in ſupremis cavitatibus, ventreque repertarum, ut & ſternum abſciſſum, claviculaſque duplices.

Ao Caput femellæ.
A. A. Caput maſculi.
N. N. Supercilia.
Xo. Membrum virile.
X. Oculi.
R. Anus.
M. Inteſtinum rectum abſciſſum.
G. Claviculæ duplices.
4. Sternum abſciſſum.

Nota. Quæ ſequuntur partes binis inſignitæ literis inventæ ſunt duplices, earumque loca in Figurâ hac utrimque eâdem declarantur literâ.

D. D. 2° Oeſophagi, duæque arteriæ aſperæ.
A. A. $2^{\text{æ}}$ Vertebræ ſpinæ.
H. H. 2° Mediaſtina.
Eo. 2um Spinarum dorſi ſeparatio.
B. B. 12 Coſtæ ſuperiores.
C. C. 24 Coſtæ utrimque.
E. E. 2° Pulmones.
F. F. 2° Corda.
No. No. $2^{\text{æ}}$ Arteriæ magnæ.
L. L. $2^{\text{æ}}$ Venæ cavæ.
G. G. 2° Pericardia.
Y. Diaphragma.

Partes ſequentes in ventre repertæ ſunt ſimplices, duos præter ventriculos, inteſtinaque duplicia.

Zo. Hepar.
Z. Folliculus fellis.

L. Vena

3

Ao
AA
X
Xo
N
N
B
Eo
B
M
R
D
A
H
D
A
H
No
C.E.L.F
G
No
F.L.E.C
G
Y
Zo Z
L.W No
P O
L.S. Q
2 3
K.O
Q.S I
T.V 2 3
M

4

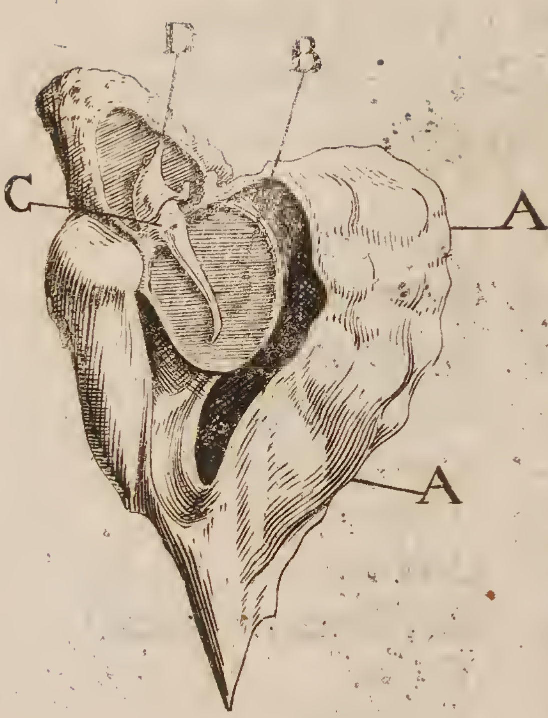

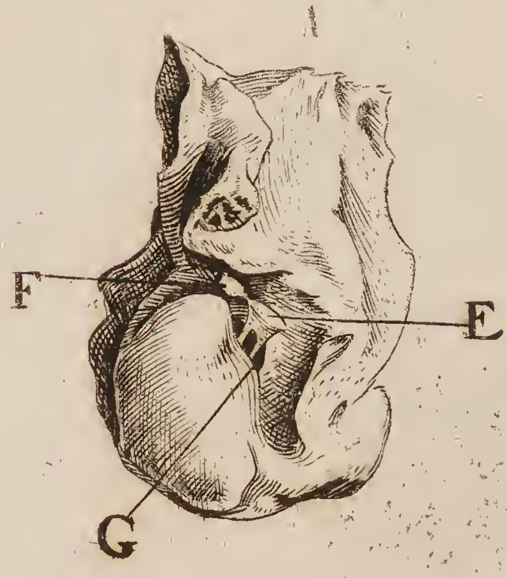
L. Vena cava.
W. Vena portæ.
No. Arteria Magna.
O.O. Duo Ventriculi.
Q.Q. Inteſtina duplicia.
P. Lien.
K. Omentum.
S. S. Renes.
1. 1. Ureteres.
T. Veſica urinaria.
2. 2. Vaſa ſpermatica.
3. 3. Teſticuli.
V. Uterus.
M. Inteſtinum rectum.
5. Cutis.
7. Os Ilium.
8. Os Sacrum.
9. Muliebria.

F I N I S.

I

2

3

AUDITUS ORGANI ANATOMIA

à Generoſiſſ. Nobiliſſ. Expertiſſimoque

D°. D°. LUDOVICO DE BILS,

à Coppenſdamme, Bonem, &c. D°.

Urbis atque Territorii Ardenburgici, &c. Prætore.

Subſignatis nobis demonſtrata inque annexis his iconibus Phil-anatomis divulgata.

Numerus 1. Partem *Oſſis Petroſi* ſecundùm naturales ejus ſuturas à ſe invicem diſſecti continet.

Hic videre eſt,

A. A. *Concham.*
B. *Tympanum.*
C. *Malleolum.*
D. *Incudem.*

Numerus 2. *Oſſis Petroſi* partem eodem modo diſſecti indicat.

Hîc habes,

E. *Stapedem* nonnihil ex *foramine* prominentem *ovali.*
F. Quartum oſſiculum tenui vinculo Stapedi annexum.
G. Foramen ovale.

Numerus 3. Oſſicula extracta tria deſcribit eâdem formâ, quâ loco ſuo naturali conjuncta ſunt.

Hîc oſtenduntur.

H. Malleolus.
I. Incus.
K. Stapes.
L. Oſſiculum quartum, ut ſuprà.

OMnem hâc delineatione Auditûs ſenſum pertractare haud animus eſt; verùm hâc occaſione modò indicare, quouſque Nobiliſſ. ille Dominus citrà ullam aliorum opem aut operam in Arte Anatomicâ aſcenderit.

Miranda ejus, quæ Theatrum Leydenſium Anatomicum in perpetuam ejus memoriam oſtentat, commemorare jam nolumus: illud ſufficiat experimentum Anatomico, quod nobis ſuturarum oſſium validiſſimorum, tenuiumque Auditus organorum Anatomiam hoc modo demonſtrarit: quo in nullis unquam vel Celeberrimorum Anatomicorum diſſectionibus demonſtratam comperimus: quod inde fortaſsè factum eſt; quia, ſuturarum ignaris illis *Os Petroſum*, non aliter ac fruſtulatim aut ſerrâ diſſecandum veniret: tum enim oſſicula illa priùs quàm oſtenderent, loco ſuo dimovebant.

Quocircà *Oſſis Petroſi* particulas aliquas ſecundùm earum ſuturas diſſectas annexis his iconibus, inditaque oſſicula loco ſuo delineata divulgavimus, in perpetuum grati animi σημεῖον ac veritatis illius teſtimonium omnium primùm nobis à Nobiliſſ. LUDOVICO DE BILS exhibitæ;

Cujus obſignandæ & confirmandæ nunc & olim omninò parati ſumus.

ABRAHAMUS PARENT.

LAURENTIUS JORDANUS.

P. M. D.

Sluſæ Flandrorum
12. Martii 1655.

Clariſſ. Celeberrimo

D. D. BURCHARDO WITTENBERGIO

S. P.

TE ignorare nolo, *Clariſſ. Vir*, quomodo mihi contigerit interfuiſſe, cùm *Nobiliſſ. D. D. Ludovicus de Bils à Coppenſdamme, &c. Os Petroſum* ſecundum ſuturas ejus naturales diſſecuit, quatuor exhibendo *Auditûs Oſſicula*, cum nervis eorum, quibus loco ſuo unita ſunt, *D*^no^ *Fraſicro Medico Celeberrimo*, præſentibus aliis D^is^, ità ut *Idem Medicus & ego* magno cum ſtupore illa ipſa viderimus ſecundum ſuturas quadripartita; quare *Nobiliſſ. D.* omni admiratione major exiſtit, quod anno ab ætatis tertio ac decimo eouſque in penetrando humano corpore proceſſerit, ut quoſque ſuperet *Profeſſores*, quomodo liquet ex tot ſplendidis monumentis in *Theatro Leydenſium Anatomico*, qualia nulla ante hàc tàm artificiosâ exſtructa fuerunt manu, uti illud, quod hominem præ ſe fert, cute illius ſaltem obductum, quem recens mortuum jurares, adeò, ut qui gazòphylacio ſuo reponeret *Princeps*, auro vix ſatis dignè redimat, quin maximi quoque Ipſi conſtitit, cùm aliis voluptatibus pecuniam ſuam licuerit collocare; divino tamen æſtro percitus, quo Inſigne illud opus ad ſingulare aliquod *Confœderatæ Reipublicæ* Bonum adduceret, *Celeberrimæ Academiæ Lugd Bat.* exquiſitiſſima illa hominum, infantum, beſtiarum *Sceleta* conſecrare placuit, quandoquidem affectu in *Patriam* ſuam (quippe *Amſtelodamenſis*) rapitur ſuo. Quin porrò *Nobiliſſ. D.* in gratiam ejuſdem *Reipublicæ Academiam Lugd-Bat.* pluribus onerare beneficiis pergat, nullus dubito, Arteſque revelet ſecretiores, quas *Nobiliſſ. D.* hactenus ſibi ſervat, nevè lucem viderunt unquàm. *Celebrit. T.*

Studioſiſſimus

JOHANNES MOURMANNUS.

P. M. D.

Sluſæ Flandrorum.
10. Martii 1655.

D. D. BURCHARDI WITTENBERGII
Noſocomii Brugenſis Medici Ordinarii
DECLARATIO, &c.

è Gallicâ verſa.

LIteratorum prodére Orbi lubet quomodo JEHOVA Omnipotens *Nobiliſſ.* BILSIO Methodum indiderit ſingularem, adeoque extremas uti Septentrionum oras, hactenus incognitam.

Quâ utitur, haud à quoquam edoctus Methodum, niſi ab eo, qui propter benignitatem ſuam ejus direxit manum ità, ut corpus à capitis vertice ad uſque calcem diſſecet, cum ampliſſimis vaſis ſimul & minimas fibras, nullâ ſanguinis, quem in venis relinquit, effusâ guttulâ, pleniſſimè aperiendo.

Hâc Methodo divinitùs ipſi conceſsâ ad cognoſcendum utitur (ut dixi) μικρόκοσμον, cum univerſis ejus inteſtinis, cerebro, reticulo mirabili, & quæcunque his annexa ſunt, nî, quæ refero, ad oculum demonſtrare queat, Illuſtres omnes Anatomici Ipſum pro nugamento ne habeant, malè metuerem mihi; plura autem, quæ dixi, ab Ipſo conditum corpus videre dabit.

Nulla adeò res animum ad hoc ſtudium compulit, niſi inſitus ille decimo tertio ab uſque ætatis anno affectus; Natales ejus, quæque Ipſi à Majoribus hæreditas obtigit, Illum quidem ad alia decreverant; cæterùm Ille, qui cuncta pro lubitu gerit, Ipſum durare dedit, ſeris exhibendo Nepotibus totius Orbis Miraculum, quale multa ſecula per Balſamationem præſervare novit. Hâc ratione, & quaſi per ocium, inſignia naturæ humanæ arcana demonſtrans; nihil enim, neque inteſtina, excrementa, cerebrum, nevè oculos eximit; cuncta autem incorrupta exhibet, adeoque diſtincta, ut vel perſpicaciſſimus quiſque omnes partium functiones deprehendat, ipſis capillis aduſque minutiores: quam unguibus atque faciei relinquit, cutis defuncti notionem ſpectatoribus indulget, & diſcentibus ſingulas corporis particulas (nullis exceptis) oculis luſtrandi, manibuſque contrectandi copiam.

De hoc miraculo quid dicam ampliùs? Ut ſcilicet, quodcunque meminimus, actus comprobet, quem jam dedit, Ipſum quibuſvis de ſingulis etiamnùm ſatisfacturum, nulli dubitamus.

Quoad inde redundantem utilitatem, de hâc verò Illuſtribus illis animis ſtatuendum relinquo, qui præclaris ſuis conjecturis ſtuduerunt, (quod ſcribo, perſuadere; ſiquidem vaſa & muſculos fini principioque annexos ſuo ſinit ità, ut videre liceat, quomodo muſculos permeent, obliquentque à latere eorum, quòve venæ, arteriæ, atque nervi contingunt, ut alimentum muſculis motumque ſuppeditent; quod quidem Antiqui Neotericique Anatomici ex diſſectionibus ſuis per icones exprimere haud valeant, propter ſanguinis effuſionem, qui quidem vaſis ſuis contentus Ipſi viam aperit, adeò ut hactenus impreſſæ icones atque hodiernæ diſſectiones haut magnam Medicis, Chirurgis cæteriſvè Anatomes Diſcipulis conferre queant utilitatem: neceſſe enim, ut corpus humanum eo modo diſſecetur, quo re ipsâ conſtitutum eſt, adeoque conſervetur, quo evidentiſſimè videre ſit, quæ diſſecanda ſint nec-ne, ſanguinis curſum, excrementa fellis, ac quorumvis illorum, quæ in nobis functiones ſuas exercent, elegantiſſimum animæ domicilium, ſupremum memoriæ palatium auditûs, ambages, viſus teſtudinem, ſecretiſſimum odoratùs receſſum, *Pityidis formæ* glandulam, quæ in divino hoc horologio æquilibrii inſtar ſe habet.

Quæ hic obſervavi miranda ſuprà omnem admirationem animum abripuerunt, quandò ſapientiſſimam, omnipotentem, non imitandam Creatoris Illius Omniſcii adverto prævidentiam: cuncta namque menſurà ità diſtinxit, junxit ſuſtinuitque, ut qui viderint, quemadmodum exhibet, ità exclament mecum: Quàm admirandus es, quamque munificus Domine Deus! quandoquidem Viro illiterato Nobili manifeſtare dignatus es, quod doctiſſimis quibuſque celaſti hactenus, quorum demiror ſcripta, quod per caligantes ſuas diſſectiones laudabilem conjecturis lucem fœnerentur.

Verùm ut ad metam properemus, dicam; Bàlſamationem ejus præſervandis citra diſſectionem Regum, Principum, nec non Heroum corporibus inſervire, partibus exterioribus & interioribus cunctis reſervatis ità, ut condita hoc pacto corpora incorrupta dignoſci queant.

Adhæc Curia Hagenſis, Batavorum Academia, Docti Civitatis Amſtelodamenſis Viri, atque univerſi iſtarum Provinciarum φιλανάτομοι à partibus ejus ſtabant.

Nullum præterea D.D. Ordinum Collegium eſt, quod non ab aliquo membrorum ejus, quid præſtiterit, edoctum ſit.

Civitas Leydenſis gratuitis & exquiſitiſſimis ejus referta donariis facient fidem dubitantibus, Virum Nobilem ſcilicet veracem juxtà ac liberalem eſſe oportere.

Familiares perſuaſum voluerunt, Ipſum primas quidem hîc obtinere; poſtremarum verò reum egerunt; ſiquidem Sluſæ Flandrorum deliteſcere, nevè unquàm officia ſua ulli vel Monarchæ, Principi vel Reipublicæ obtuliſſe, Deumvè adeò mirandum Ipſi revelaſſe ſecretum, non equidem velandum; quoniam per illud vita (ut ità dicam) quodammodo produci queat, cùm enim Medicis per ipſa quaſi inteſtina ſpaciari liceat, univerſas cerebri functiones inſpicere, & hâc viâ Chirurgis omnes venas, arterias, tendones, nervos, corporiſque fibras demonſtrare.

Illud eſt, quod me adegit, præterea Conſcientia mea, nec non fraterna charitas exigunt, ut hanc Declarationem typis mandarem, quò hâc ratione, Doctorum virorum inductionibus, atque familiarium perſuaſus, ad Commodo invigilandum Publico tandem evincatur; Principibus quoque hâc occaſione, qui Ipſo uti voluerint, illuſtria, ſpes eſt, daturum eſſe ſpecimina; vitæ eorum adeoque Monarchiis conſervandis profutura; ſubditis quoque eâdem gaudere licebit prærogativâ, ubi alias de Anatome icones diſſectioni ejus conformes ediderit, tanto utiliori, quanto ſecunda adverſæ prævalet valetudini, utpotè quam cuncti inæſtimabilem reputant theſaurum.

BURCHARDUS WITTENBERGIUS.

Med. Doct. Brugenſis.

1657.

D. LU-

D. LUDOVICI BURGUNDI,

Nobilis Galli, Londini commorantis,

Ad Generoſ. Nobiliſ.

D. D. LUDOVICUM DE BILS,

à Coppenſdamme, Bonem, &c. D^ni.

EPISTOLA.

è Gallica verſa.

OMnium Gentium Sapientes, præſertim verò Hebræi ac Græci, qui librorum ſacrorum allegorias inquiſiverunt, ac creaturas ex naturæ earum effectis nominarunt, perfectam illam Divinitatis imaginem, hominem ſcilicet anima & corpore conſtantem haud commodius exprimere ac deſcribere potuerunt, quam μακροκόσμῳ illum comparantes, plurima in ſe continentem myſteria cœleſtia, ac cuncta Univerſi hujus miracula: undè Phyſici principaliores ejus partes mutuò conferre ſtuduerunt, uti caput, cui ineſt cerebrum intellectivæ cognitionis ſedes, cum circulis cœleſtibus; cor caloris motuſque principium cum ſole, qui facultatatem obtinet vitæ recipiendæ diſpoſita animandi corpora; os ſermonis organum cum Mercurio, &c.

Attamen μικρόκοσμος hic myſticus adeoque concinnus à Creatore ſuo haud quaquàm duraturam, prout reliqui Planetæ, obtinuit naturam, verùm generationi nec non corruptioni ſucceſſivæ, tanquàm cætera ſub orbe Lunari, mixta corpora, ſubjectam; ità ut à Theologis quibuſdam ſacrum Spiritus Dei vocetur domicilium; Medici verò ſtatuant, quòd cum humor ille radicalis, quo eſſentiam ſuam conſervabat, abſumptus, neu aliandè ſit ad tantum recuperabilis gradum, neceſſe habeat, ut univerſis facultatibus ejus abolitis, deſinat eſſe.

Nihilominùs tamen homines rerum præteritarum ſimilitudinem, ſcriptis, ſtructuris, picturâ, ſculpturâve, &c. conſervandarum ab omni ævo fuerunt uſque ſtudioſiſſimi, ut ſcientiis & artibus, ad quas varia variorum ferrent ingenia, acquirendis poſteros excitarent, neque enim libros in quarundam illarum laudem ſcriptos citare hîc libet, nevè diverſas hominum actiones percurrere, verùm ſcientiæ Anatomicæ, (quæ Medicinæ

cinæ caput eſt) experimentis modò immorari, cujuſque illuſtrationi homines docti complures inſudarunt, cùm ut ſibimet ipſis ſatisfacerent, tùm ut Publico inſervirent; *Spigelius*, *Veſalius*, *Bauhinus*, *Bartholinus*, *Weſlingius*, *Hornæus*, *Riolanus*, aliique aliarum Nationum Illuſtres Viri compoſitionis & omnium corporis humani partium facultatum indagationi vitam impenderunt omnem, operique variis modis applicuerunt manum, modò ut alii perfectam compararent cognitionem, ipſis ſibi non ſatisfacientibus.

At inter tot inſignia Anatomes Lumina, nemo cadavera diſſecta præſervanda ſibi ſumpſit, nevè exactam illorum demonſtrationem; adeoque ſpectatores, quoniam ſanguis indeſinenter fluit & ſtillat in corporibus diſſecandis, utplurimùm nervum pro venâ accipiunt, atque itidem in reliquis partibus, ità ut diſſectio citrà ſanguinis effuſionem neceſſariò requiratur, ad cognoſcendas μικροκόσμȣ illius tot obnoxii paſſionibus & morbis myſticas operationes, quibus citrà minimarum partium integrantium diſtinctam, accuratam & exactam cognitionem ſubvenire arduum ſit; neutiquam tamen Medicorum filiis, Chirurgis, aliiſvè φιλανάτομοις ſingularis, adeòque elegantis illius in mentem venit Methodi; ſcilicet *quâ corpus à capite ad calcem abſque ullâ ſanguinis effuſione diſſecetur, & diſtinctè ab uſque principalioribus ad minùs principales demonſtrentur partes, adeoque complures annos tale corpus condiatur, & citrà ſubſtantiæ amiſſionem, partiumve diſſectarum ruptionem, conſervetur.*

Mirandam ſanè Methodum! magisvè admirandam & longè lateque deprædicandam dexteritatem & labores, quos optimè meritus Vir quidam Nobilis ſibi ſumere dignatus fuit, magnis non ſine ſumptibus Methodum utiliſſimam inveniendo, & animis uſque indefeſſis hâc in arte conſummatiſſimos ſuperando.

Tibi enim ſcribo, *Nobiliſſ. Bilſi*, qui cùm aliorsùm Te vocaret Natalis ſplendor, ſivè ad negotiorum politicorum adminiſtrationem, ſivè ad Caſtra, aliavè exercitia laudabilia, nihilominùs tamen illuſtriſſ. ſubjecti indagationem præpoſuiſti, undè inſignem abſque dubio percepiſti voluptatem, cuique temporis multùm inſumpſiſti & pecuniæ.

Deumnè hoc Tibi talentum, ut inhumares, impertiviſſe? Quid? tantosnè vigeſimo abhinc anno tuliſti labores, ut ſcientiam hanc Anatomicam ſepelires? Einè tantos feciſſe ſumptus æquum ſit, qualiacunque autem indè emolumenta dedigneris? Tot enim ſe offerunt Tibi grati

grati animi, qui ut labores tantos compendio devorent, elegantiſſimam illam cognitionem Anatomicam Tibi inventam ſi aſſequerentur, læti precium meritis tuis haud equidem dignum pararent, requiſitis autem oneribus ferendis idoneum.

Perpauci ſunt Medici & Chirurgi, quin alloquium Tui ſibi honori ducerent, & honoraria Tibi perſolverent, vel ut ſcriptam ſaltem mittere dignareris Methodum.

Tibi quidem haud dignè rependi poſſe ſcio; ſed enim novos tolerare ſumptus Tibi neceſſe ſit, ſcilicet ut novas cælaturas ad pleniorem diſſectionum tuarum intelligentiam cures, & ut aromatibus condiantur cadavera.

Hoc verò Te dignum ipſo opus eſt, iſtamque Amicis indulgeas voluptatem, Bonoque Publico charitatem! Tibi benedicent omnes, Tuique memoria toti Orbi precioſa erit.

Magnum illum *Vop. Fort.* D^rn *Plempium*, *Doctiſſimumque Guidonem Patinum Sorbonæ decus*, *Rarum illum Iſaacum Cattierum Montis-peſſulani Medicum*, *Excellentem Burchardum Wittenbergium Medicum Brugenſem*, aliosque Viros doctos, facilitatem iſtam (ſi uti digneris) Tibi acceptam laturos ſpero.

Nobiliſſ. Nom. T.

Studioſiſſ.

& ex aſſe Tuus

LUDOVICUS DE BOURGONGNE.

Londini $\frac{2}{12}$ Martii 165$\frac{8}{9}$

Generoſiſſimo, Nobiliſſimo,

D. L. BILSIO.

S. P.

POſt novam illam diſſectionem tuam, mihi *Clariſſimiſque D. Moermanno & de Raedt, Medicis, ut & Ipponi Sixto, Franciſco Guillemin. G. ab Heyde Chirurgis* exhibitam, illam, illiuſque utilitatem attentiſſimè conſideravi, quàm artificioſiſſimè quàmque dexterrimè, diſſectionem illam peregeris à tergo, deque eâ cum Viris Doctis compluribus diſſerui, quòd ſcilicèt mediaſtinum ſterno affixum cum diaphragmate, corde & pulmone, cum vaſis omnibus ſanguine repletis exhibueris, atque mediaſtinum ſterno conduplicatum, collum versùs inter claviculas liquidò deprehenderimus, cum concavitate vaſorum meatui ex arteriâ magnâ atque venâ cavâ prodeuntium, inſerviente, inter ſecundam tertiamque coſtam terminatâ, undè mediaſtinum prædictum inter ſextam ſeptimamque coſtam ſimplex exeat, ibique idem reduplicetur, utrobique ſacculi formam exhibens, altero à parte dexterâ aperto, à ſiniſtrâ clauſo, altero autem aperto ad ſiniſtram, clauſo ad dexteram; undè variæ obortæ ſunt diſceptationes, ipſis ſe autoritate neotericorum famâ celebratiſſimorum Anatomicorum, *A. Valkenburgii*, atque *Bartholini*, fol. 243. aliorumque complurium aſſerentium paſſim duplicatum eſſe, tuentibus; cæterùm ulteriùs contendere nolui, certò perſuaſus, omnes in diſſectiobus tùm hominum, tùm beſtiarum ſternum dirupiſſe, quod aliter fieri poſſe (uti dictum) oſtendis, ac patet ex cadavere illo Tibi diſſecto, atque condito, cùm aliàs ſterno aperto, mediaſtinum non niſi ruptum conſpiciendum veniat.

Itaque illi ipſi amici, ut ipſum in cadavere humano demonſtretur, mecum percupiunt maximè; cùmque audiam brevi Tibi conceſſum iri cadaver, gratiâ gratiam relaturus unicè rogo, uti eum in finem vocatus cum aliis rei ſpectandæ cupidis ad ipſam corporis iſtius à tergo, (ut nuper) diſſecando αὐτοψίαν admittamur, quomodo ipſum mediaſtinum ſe habeat, luſtraturi, cùm Tibi aliis de cauſis ipsâ hoc conſtet experientiâ, nobis non item; & quoniam diſſectio incruenta ab aliis (quantum nobis conſtat) reperta nunquam fuerit, ſi *Phil-anatomicis* Artem iſtam tuam profiteri

fiteri Tibi animus eſſet, nullus dubito, quin ingentes nummos Tibi indè conflares, tùm enim citrà ulteriores tuos ſumptus varia licebit diſſecare ac condire corpora, undè excudantur figuræ, atque luculenta, uti hujus ſubjecti,ità & aliorum hactenùs controverſorum eluceſcat veritas; nulla namque ratio dari poteſt, quare tantum inſigni abſque emolumento tot tantiſque ſumptibus ac ſudoribus paratum proſtituas arcanum.

Quin imò unà Tecum Artem illam interire minimè patieris.

Quare inſtitutum tuum noſſe laborans hic gradum ſiſto.

Generoſiſſ. Nobiliſſimi Nom. T.

Officioſiſſ. Cultor

BURCHARDUS WITTENBERGIUS.

Dabam Brugis
16 *Febr.* 1658.

F I N I S.